

жіль цікаві пам'ятки Києва і зробить відповідний краєзнавчий коментар.

Студентам можна запропонувати домашні завдання з використанням наочного матеріалу. Наприклад: Підготуйте розповідь про своє рідне місто з використанням ілюстративного матеріалу (листівок, географічних карт, фотокарток) за зразком аудиторного тексту про Київ.

Практика застосування засобів наочності підтверджує значне підвищення мотивації з боку студентів при опрацювання лексики і граматики.

Н. Б. Чернова, викладач,
кафедра іноземних мов ФМЕіМ
Н. А. Шамхалова, старш. викл.,
кафедра іноземних мов ФЕФ

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ «СКЛАДАННЯ МОЗАЇКИ» У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В КНЕУ

У системі викладання іноземної мови як фахової у світовій практиці започатковані і активно використовуються численні методики, що характеризуються високим ступенем надійності, стабільності і відтворюваності результатів. Останнім часом широкої популярності набуло навчання у співпраці (collaborative learning), до якого належить метод «складання мозаїки» (jigsaw method). Вже протягом 25 років цей метод з успіхом застосовується на практиці під час аудиторного навчання у різних країнах Західної Європи та у США. Подібно до складання мозаїки, окреме завдання для кожного студента з'єднується з іншим, створюючи загальну картину. Оскільки кожне завдання є суттєвим для складання цілого, робота кожного студента є дуже важливою, що сприяє ефективності цього методу.

Метод «складання мозаїки» був вперше запропоновано Е. Аронсоном у 1978 році і пізніше був з успіхом розвинуто його послідовниками. Вони змінили основу методики навчання, за якою вчитель був головним і єдиним джерелом знань, тобто єдиним експертом для аудиторії учнів/студентів. Розподілення учнів/студентів на групи по 4—6 у кожній змістило вчителя з його позицій головного експерта і надало можливість учням/студентам сприй-

мати один одного як джерело вивчення предмету. Заняття за такою методикою визначається як «навчання у співпраці» або «мозаїчне навчання», воно поєднує взаємодію та взаємозалежність з одного боку, та індивідуальне самовираження з іншого. Особливої уваги заслуговує ця методика на заняттях, коли необхідно охопити великий обсяг матеріалу за короткий проміжок часу. У цьому випадку учасники мозаїчної групи (jigsaw group) або групи співпраці (cooperative group) опрацьовують частини матеріалу, визначають головне та вирішують як передати потрібну інформацію. У викладанні іноземної мови за методом «складання мозаїки» засвоєння матеріалу відбувається швидше і з кращими результатами, особливо під час огляду матеріалу, вивченого раніше за традиційними методами. Бажано, щоб викладач заздалегідь планував, яку частину матеріалу обрати для опрацювання за методом «складання мозаїки».

На нашу думку, до переваг методу мозаїки можна віднести такі: розвиток навичок мовлення, аудіювання, ефективного засвоєння навчального матеріалу, співпраця учасників та відповідальність за ту роль, яку вони мають виконати у групі, а також взаємоповага і взаємопідтримка учасників у досягненні спільної мети. Виходячи з цього, ми почали запроваджувати цей метод на заняттях зі студентами КНЕУ у 2005—2006 та 2006—2007 навчальних роках. Працюючи за цим методом на практичних заняттях груп студентів, які вивчають англійську мову, ми дійшли висновку, що цей метод є ефективним для формування мовленнєвої компетенції майбутніх фахівців у говорінні, аудіюванні, читанні та письмі іноземною мовою. Метод «складання мозаїки», що є складовою методикою навчання у співпраці, розвиває навички роботи у групі для досягнення спільної мети, а також розвиває почуття відповідальності учасників за виконання особистих завдань. Можна зазначити, що метою цього методу є спрощення та скорочення процесу вивчення певного матеріалу учасниками малих груп, а також формування соціальних навичок взаємодії та співпраці. Ретельна підготовка матеріалу для опрацювання та досконала організація роботи за методом «складання мозаїки» дають можливість учасникам краще зрозуміти та швидко виконати особисті завдання, а потім скласти їх у єдине ціле. Регулярна робота за цим методом призводить до більшої організованості учасників при виконанні завдань як в аудиторії, так і особистих домашніх завдань.

Під час роботи за методом «складання мозаїки» зі студентами різних факультетів КНЕУ, з'ясувалося, що цей метод можна адап-

тувати та модифікувати залежно від кількості учасників, їх рівня володіння іноземною мовою та тематики завдань; можна змінювати форми оцінювання відповідно до мети перевірки: розуміння завдання в цілому, детальне засвоєння інформації, вміння співпрацювати з іншими учасниками, вміння презентувати опрацьований матеріал. Отже, метод «складання мозаїки» є активним і цікавим методом навчання, який може мати подальший творчий розвиток.

Н. Б. Чернова, викладач,
кафедра іноземних мов ФМЕіМ

ЛІНГВОСОЦІОКУЛЬТУРНИЙ МЕТОД

Одним з найбільш серйозних та всеохоплюючих методів вивчення іноземної мови є лінгвосоціокультурний, що передбачає апеляцію до такого компоненту, як соціальне та культурне середовище. Прибічники цього методу впевнені, що мова втрачає життя, коли викладачі та студенти ставлять за мету оволодіти лише позбавленими життя лексико-граматичними формами. Насправді, особистість і мова — це продукти культури. Найпереконливіше це підтверджують мовленнєві помилки. Той, хто вивчає англійську, може вжити граматично правильний вираз *The Queen and Her relatives*, але британець не одразу зрозуміє, що мається на увазі *The Royal Family*; або, наприклад, така фраза, як *Герой* — виразник ідей автора була перекладена реченням «*The hero is the loudspeaker of the author*» («гучномовець автора»), а в ідеалі треба було вжити «*mouthpiece*» («виразник інтересів, поглядів тощо»). Такі курйози зустрічаються досить часто. Треба пам'ятати, що як в англійській, так і в українській мові існує багато виразів та словосполучень, які не можна перекладати дослівно. Наприклад, англійський вираз *to talk shop* означає розмовляти на професійні теми, *to travel light* — подорожувати без нічого, *to have green fingers* — мати здібності до садівництва, *to have a sweet tooth* — любити солодощі, *Dutch comfort* — слабка втіха, *moonlighter* — сумісник, підробітник, *corridors of power* — правлячі кола. Якщо для нашого співвітчизника, який поверхнево володіє мовою, різниця між виразами *Don't you want to go?* і *Would you like to go?* не дуже велика, то для британця вона принципова, оскільки перше він сприйме як не най-